

Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университеті
Казахский национальный педагогический университет имени Абая
Abai Kazakh National Pedagogical University

ХАБАРШЫ

ВЕСТНИК

«Филология ғылымдары» сериясы
Серия «Филологические науки»
Series «Philological sciences»
№ 3(85), 2023

**Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университеті
Казахский национальный педагогический университет имени Абая
Abai Kazakh National Pedagogical University**

ХАБАРШЫ ВЕСТНИК

**«Филология ғылымдары» сериясы
Серия «Филологические науки»
Series «Philological sciences»
№ 3(85)**

Алматы, 2023

Абай атындағы
Қазақ ұлттық педагогикалық университеті

ХАБАРШЫ
«Филология ғылымдары» сериясы
№3(85), 2023 ж.

Шығару жиілігі – жылына 4 нөмір.
2000 ж. бастап шығады.

Бас редактор:
филол.ғ.д., проф. С.Д. Абишева

Бас ред. орынбасары:
PhD, аға оқытушы А.А. Найманбаев

Ғылыми редактор:
PhD, қауымд. проф. м. а. Д.А. Сабирова

Редакция алқасы:
филол.ғ.д., проф. А.В. Танжарикова,
филол.ғ.д., проф. Б. Әбдіғазизұлы,
пед.ғ.д., профессор, ҚР ҰҒА корр.-мүшесі
Ф.Ш. Оразбаева,
филол.ғ.д., проф. Н.Ә. Ильясова,
филол.ғ.д., проф. М.Ш. Мусатаева,
филол.ғ.д., проф. Қ.Ө. Есенова,
филол.ғ.к., доц. А.Д. Маймакова,
PhD, аға оқытушы Н.Н. Конкабаева
филол.ғ.к., қауымд. проф. С.А. Жиренов,
филол.ғ.к., доц. М.Әуезов атындағы Әдебиет
және өнер институты С.В. Ананьева,
филол.ғ.д., проф., әл-Фараби атындағы ҚазҰПУ

Б.У. Джолдасбекова,
филол.ғ.к., доц., А. Байтұрсынов атындағы
Тіл білімі институты А.М. Фазылжанова,
PhD докторы, проф. И.З. Белобровцева
(Эстония),
филол.ғ.д., проф. Е.В. Казарцев (Ресей),
филол.ғ.д., проф. А.К. Киклевич (Польша),
филол.ғ.д., проф. Г.Л. Нефагина (Польша),
проф. Нонако Сусуму (Жапония),
PhD, проф. Роллберг Петер (АҚШ),
PhD, проф. О.М. Табачникова
(Ұлыбритания),
филол.ғ.д., проф. Түркмен Фикрет (Түркия),
филол.ғ.д., проф. Л.Л. Шестакова (Ресей).

Жауапты хатшы:
PhD, қауымд. проф. м. а. С.К. Серикова

Техникалық хатшы:
филол.ғ.к., аға оқытушы М.М. Хавайдарова

© Абай атындағы Қазақ ұлттық
педагогикалық университеті, 2023

Қазақстан Республикасының
Мәдениет және ақпарат министрлігінде
2009 жылы мамырдың 8-де тіркелген
№10109-Ж

Басуға 31.10.2023 қол қойылды.
Пішімі 60x84 1/8. Көлемі 15. е.б.т.
Таралымы 300 дана. Тапсырыс 51.
050010, Алматы қаласы, Достық даңғылы, 13.

Абай атындағы ҚазҰПУ
Абай атындағы Қазақ ұлттық
педагогикалық университетінің
«Ұлағат» баспасы

МАЗМҰНЫ
СОДЕРЖАНИЕ
CONTENT

ТІЛ БІЛІМІ
ЛИНГВИСТИКА
LINGUISTICS

Егизбаева Н.Ж., Тәубеева Ә.Т. Етістің функционалды
грамматика категорияларымен байланысы..... 5
Егизбаева Н.Ж., Тәубеева Ә.Т. Связь залога с
категориями функциональной грамматики
Yegizbayeva N.Zh., Taubeyeva A.T. Connection of voice
with functional grammar categories

Елмуратова С.А., Алламуратова Г.Ж. Проблемы
выделения основной единицы словообразовательной
системы и описания словообразовательного значения..... 12

Елмуратова С.А., Алламуратова Г.Ж. Сөз қабылдау
жүйесінің негізгі бірлігін анықтау мәселелері және сөз
қабылдау мәнін сипаттау мәселелері

Елмуратова С.А., Алламуратова Г.Ж. Challenges in
identifying the fundamental unit of word-formation system
and exploring word-formation meaning

Есенова Қ.Ө. Пандемия кезіндегі теле-радио дискурсы:
метафоралардың тілдік репрезентациясы..... 19

Есенова К.У. Теле-радио дискурс во время пандемии:
языковая репрезентация метафор
Yessenova K. Tv-radio discourse during the pandemic:
linguistic representation of metaphors

Муратбаева И.С. Реформы казахской письменности:
диахронический экскурс..... 27

Муратбаева И.С. Қазақ жазуының реформалары: диах-
рондық экскурсия

Muratbayeva I. Reforms of kazakh writing: a diachronic
digression

ӘДЕБИЕТТАНУ
ЛИТЕРАТУРОВЕДЕНИЕ
LITERARY STUDIES

Белобровцева И.З. Георгий Адамович – mortus и
vivus..... 36

Белобровцева И.З. Георгий Адамович – mortus және
vivus

Belobrovtsseva I. Georgy Adamovich – mortus and vivus

Костюхина М.С. Печатный календарь и литература: от
догмата к оксюморону..... 44

Костюхина М.С. Баспа күнтізбесі мен әдебиеті:
догмадан оксюморонға дейін

Kostyukhina M. Printed calendar and literature: from dogma
to oxymoron

Казахский национальный педагогический университет имени Абая

ВЕСТНИК

Серия «Филологические науки» №3(85), 2023 г.

Периодичность – 4 номера в год. Выходит с 2000 года.

Главный редактор:

д.филол.н., проф. Абишева С.Д.

Зам. гл. редактора:

PhD, ст.препод. Найманбаев А.А.

Научный редактор:

PhD, и.о.ассоц.проф. Сабирова Д.А.

Члены редколлегии:

д.филол.н., проф. Танжарикова А.В.,

д.филол.н., проф. Абдигазизулы Б.,

д.пед.н., проф., член-корр. НАН РК

Ф.Ш. Оразбаева,

д.филол.н., проф. Ильясова Н.А.,

д.филол.н., проф. Мусатаева М.Ш.,

PhD, ст.препод. Конкабаева Н.Н.,

к.филол.н., ассоц. проф. Жиренов С.А.,

к.филол.н., доц., Институт языкознания

имени А. Байтурсынова

Ананьева С.В.,

д.филол.н., проф., КазНУ имени аль-Фараби

Джолдасбекова Б.У.,

к.филол.н., доц., Институт литературы и

искусства имени М.О.Ауэзова

Фазылжанова А.М.,

PhD доктор, проф. Белобровцева И.З.

(Эстония),

д.филол.н., проф. Казарцев Е.В. (Россия),

д.филол.н., проф. Киклевич А.К. (Польша),

д.филол.н., проф. Нефагина Г.Л. (Польша),

проф. Нонако Сусуму (Япония),

PhD, проф. Роллберг Петер (США),

PhD, проф. Табачникова О.М.

(Великобритания),

д.филол.н., проф. Туркмен Фикрет

(Турция),

д.филол.н., проф. Шестакова Л.Л. (Россия),

Ответственный секретарь:

PhD, и.о.ассоц.проф. Серикова С.К.

Технический секретарь:

к.филол.н., ст.препод. Хавайдарова М.М.

© Казахский национальный педагогический университет им. Абая, 2023
Зарегистрировано
в Министерстве культуры и информации
РК

8 мая 2009 г. №10109-Ж

Подписано в печать 31.10.2023.

Формат 60x84 1/8. Объем 15. уч-изд.л.

Тираж 300 экз. Заказ 51.

050010, г. Алматы,

пр. Достык, 13. КазНПУ им. Абая

Издательство «Ұлағат»

Казахского национального педагогического университета имени Абая

Сатуова Ж.Т., Ибраева А.Д. Балалар әдебиеті: баспа ісіндегі қиындықтар мен жетістіктер..... 50

Сатуова Ж.Т., Ибраева А.Д. Детская литература: проблемы и успехи в издательстве

Saturova Zh., Ibraeva A. Children's literature: problems and successes in publishing

Табачникова О.М. Ахиллесова пята русской интеллигенции (Чеховские мотивы в фильме Георгия Данелия "Осенний марафон")..... 56

Табачникова О.М. Орыс зиялыларының ахиллес өкшесі (Георгий Данелияның «Күзгі марафон» фильміндегі Чехов мотивтері)

Tabachnikova O. The Achilles heel of the Russian intelligentsia (Chekhov's motifs in Georgy Danelia's film «Autumn Marathon»)

ПЕДАГОГИКА МЕН ӘДІСТЕМЕ МӘСЕЛЕЛЕРІ ПРОБЛЕМЫ ПЕДАГОГИКИ И МЕТОДИКИ PROBLEMS OF PEDAGOGY AND METHODOLOGY

Жаңабекова А.Ә., Пірманова К.Қ. Абай Құнанбайұлы тілінің жиілік сөздігі: әдістемені әзірлеу және негізгі нәтижелер..... 62

Жаңабекова А.Ә., Пірманова К.Қ. Частотный словарь языка Абая Кунанбайұлы: разработка методологии и ключевые результаты

Zhanabekova A.A., Pirmanova K.K. Frequency dictionary of the Abai Kunanbayuly language: methodology development and key results

Жәңгірова Н.Қ., Қалыбаева Қ.С. 4-сынып оқушыларына мәтінмен жұмыста оқылым стратегияларын қолданудың маңыздылығы..... 70

Жәңгірова Н.Қ., Қалыбаева Қ.С. Использование методики Г. Бегалиева и современных мультимедийных средств в обучении обособленным словам в рамках обновленного содержания образования (7 класс)

Zhangirova N., Kalybayeva K. the use of g. begaliyev's methodology and modern multimedia tools in teaching individual words within the framework of the updated content of education (grade 7)

Omarova M., Nurzhanova Zh. Using digital resources effectively in teaching a foreign language..... 77

Омарова М.Д., Нұржанова Ж.Д. Шет тілін оқытуда цифрлық ресурстарды тиімді пайдалану

Омарова М.Д., Нұржанова Ж.Д. Эффективное использование цифровых ресурсов при обучении иностранному языку

Abai Kazakh National Pedagogical University

BULLETIN

Chief Editor

Doctor of Philology, Professor **Abisheva S.**

Deputy Chief Editor

PhD, senior lecturer **Naimanbaev A.**

Scientific editor

PhD, Associate Prof. **Sabirova D.**

EDITORIAL TEAM:

Doctor of Philology, Assoc. Professor

Tanzharikova A.

Doctor of Philology, Professor – **Abdigaziuly B.**

Doctor of Pedagogical Sciences, Professor,

Corresponding Member of the National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan

Orazbayeva F.

Doctor of Philology, Professor **Pyasova N.**

Doctor of Philology, Professor

Mussatayeva M.

Doctor of Philology, Professor **Essenova K.**

Candidate of Philology Science, Associate Professor

Maimakova A.

PhD, Senior Lecturer **Konkabayeva N.**

Candidate of Philology Science, Assoc. Professor

Zhirenov S.

Ph.D. in Philology, Associate Professor,

M.O.Auezov Institute of Literature and Art

Ananyeva S.

Doctor of Philology, Professor, Al-Farabi KazNU

Dzholdasbekova B.

Candidate of Philology Science, Associate Professor,

A. Baitursynov Institute of Linguistics

Fazylzhanova A.

Doctor of Philology, Professor (Russia)

Bakhtikireeva U.

PhD, professor (Estonia)

Belobrovteva I.

Doctor of Philology, Professor (Russia)

Kazartsev E.

Doctor of Philology, Professor (Poland)

Kiklevich A.

Doctor of Philology, Professor (Poland)

Nefagina G.

Master, Professor (Japan) **Nonako Susumu**

PhD, Professor (the USA) **Rollberg Peter**

PhD, Professor (the UK) **Tabachnikova O.**

Doctor of Philology, Professor (Turkey)

Turkmen F.

Doctor of Philology, Associate Professor (Russia)

Shestakova L.

Executive Secretary

PhD, Associate Prof. **Serikova S.**

Technical Secretary

Candidate of Philology Science, Senior Lecturer

Khavaidarova M.

©Abai Kazakh National Pedagogical University,
2023

Registered in the Ministry of Culture and Information of the Republic of Kazakhstan

8 May 2009 No10109-Zh/Ж

Signed in print 31.10. 2023.

Format 60x84 1/8. Volume 15.

teaching and publishing lists.

Number of copies 300. Order 51.

050010, Almaty, Dostyk avenue 13, Abai KazNPU
Publishing House “Ulagat” of the Abai Kazakh
National Pedagogical University

Scliar-Cabral L. How to learn early literacy for reading and writing..... 86

Скляр-Кабрал Л. Оқу және жазу үшін сауаттылықты қалай ерте үйренуге болады

Скляр-Кабрал Л. Как рано научиться грамоте для чтения и письма

Суюнова Г.С. Практикоориентированность как основной принцип педагогического инжиниринга (на примере разработки рабочих тетрадей для уроков русского языка)..... 96

Суюнова Г.С. Педагогикалық инжинирингтің негізгі принципі ретінде тәжірибеге бағдарлану (орыс тілі сабақтарына арналған жұмыс дәптерлерін әзірлеу мысалында)

Suyunova G. Practice orientation as the basic principle of pedagogical engineering (using the example of developing workbooks for Russian language lessons)

Тряпельников А.В., Яхненко В.В. Русский язык как родной (РКР): предлоги (наглядная семантизация смыслов пространственных предложно-падежных сочетаний в обучении русскому языку иностранцев)..... 111

Тряпельников А.В., Яхненко В.В. Орыс тілі ана тілі ретінде (ОАТ): демеуліктер (шетелдіктердің орыс тілін оқытудағы кеңістіктік демеулік-септік тіркестердің мағыналарын визуалды семантизациялау)

Трыпельников А., Яхненко В. Russian as a native language (RNL): prepositions (visual semantics of the meanings of spatial prepositional-case combinations in teaching the Russian language to foreigners)

References:

1. *Ideologisierte Zeit: Kalender und Zeitvorstellungen im Abendland von der Antike bis zur Neuzeit* / Wolfgang Hameter (Hg.). Innsbruck: Studien, cop. 2005.
2. *Beckwith R.T. Calendar and chronology, Jewish and Christian: biblical, intertestamental and patristic studies* / Roger T. Beckwith. Boston; Leiden: Brill acad., 2001
3. *Dobrenko Ye. Krasnyy den' kalendarya: sovetskiy chelovek mezhdru vremenem i istoriyey // Советское богатство: Ст. о культуре, литературе и кино: К 60-летию Х. Гюнтера. – СПб.: 2002.*
4. *Rubinshteyn L.S. Tselyy god. Moy kalendar'*. М.: 2018.
5. *Genis A. Lyudi i prazdniki*. М.: 2022.
6. *Bykov D.L. Vmesto zhizni: ocherki, zametki, esse*. М.: 2006.

МРНТИ 11.25.41

10.51889/2959-5657.2023.85.3.007

Ж.Т. Сатуова¹, А.Д. Ибраева¹

¹Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университеті,
Алматы, Қазақстан, zhazirasatuova@gmail.com;
¹филология ғылымдарының кандидаты, қауымд. профессор м.а.,
ibraevaizat@mail.ru

БАЛАЛАР ӘДЕБИЕТІ: БАСПА ІСІНДЕГІ ҚИЫНДЫҚТАР МЕН ЖЕТІСТІКТЕР

Аңдатпа

Мақалада қазақ әдебиетінің маңызды бөлігі – балалар әдебиеті жайлы сөз қозғалады. Балалар әдебиетінің дамып жатқандығын, арнайы баспалардың бой көтеріп жатқандығын көрсету мақсатында мемлекет тарапынан жасалған шаралар атап өтіліп, тәуелсіз «Тентек», «Steppe World & Publishing», «Фолиант», «Мазмұндама» сынды баспалардың жұмысы таныстырылады. Ш.Ахметовтың «Қазақ балалар әдебиеті тарихының очеркі» еңбегінде көрсетілген балалар әдебиетіне қойылатын талаптар басты назарға алынып, баспагерлердің ойларымен, баспалардың жұмыстарымен байланыста қарастырылады.

Жалпы Қазақстандағы баспа ісі, оның ішінде балалар әдебиетін жарыққа шығаратын баспалардың дамуына кедергі келтіретін бірнеше факторлар баспагерлердің көзқарасы тұрғысында талданады. Кітап сөрелеріндегі балалар әдебиетін көбейту жолдары, баспагерлік орта мен бәсекеге қабілетті жас редакторлар мен корректорлардың біліктілігін арттыру, қоғамның оқу мәдениетін қалыптастыру сынды тұстар қарастырылады.

Түйін сөздер: баспа үйі, тәуелсіз баспалар, балалар әдебиеті, эстетикалық тәрбие, бюджет

Сатуова Ж.Т.¹, Ибраева А.Д.¹

¹Казахский национальный педагогический университет имени Абая,
Алматы, Казахстан, zhazirasatuova@gmail.com,
¹кандидат фил.наук, ассоциированный профессор,
Алматы, Казахстан, ibraevaizat@mail.ru

ДЕТСКАЯ ЛИТЕРАТУРА: ПРОБЛЕМЫ И УСПЕХИ В ИЗДАТЕЛЬСТВЕ

Аннотация

В статье рассматривается детская литература, которая является важной частью казахской литературы. В целях показа развития детской литературы и возникновения специальных издательств отмечены меры, принимаемые государством, представлена работа независимых издательств, таких как «Тентек», Steppe World & Publishing, «Фолиант», «Мазмұндама».

Требования к детской литературе, указанные в работе Ш. Ахметова «Очерк истории казахской детской литературы» учтены и рассмотрены в связи с идеями издательств и произведениями издателей.

С точки зрения издателей анализируются некоторые факторы, сдерживающие развитие издательской отрасли Казахстана, в том числе издательств, выпускающих детскую литературу. Рассмотрены пути увеличения количества детской литературы на книжных полках, повышения качества издательской среды и конкурентоспособности молодых редакторов и корректоров, формирования читательской культуры общества.

Ключевые слова: издательство, независимые издательства, детская литература, эстетическое воспитание, бюджет

Satuova Zh.¹, Duisenova A.²

*¹Abai Kazakh National Pedagogical University,
Almaty, Kazakhstan, zhazirasatuova@gmail.com;*

*²candidate of philological sciences, associate professor,
Almaty, Kazakhstan, ibraevaizat@mail.ru*

CHILDREN'S LITERATURE: PROBLEMS AND SUCSESSES IN PUBLISHING

Abstract

The article discusses children's literature, which is an important part of Kazakh literature. In order to show the development of children's literature and the emergence of special publishing houses, measures taken by the state are noted, the work of independent publishing houses such as «Tentek», «Steppe World & Publishing», «Foliant», «Mazmundama» is presented. The requirements for children's literature specified in the work of Sh. Akhmetov «Essay on the history of Kazakh children's literature» are taken into account and considered in connection with the ideas of publishing houses and the works of publishers.

From the point of view of publishers, some factors hindering the development of the publishing industry in Kazakhstan, including publishing houses producing children's literature, are analyzed. Ways to increase the amount of children's literature on bookshelves, improve the quality of the publishing environment and the competitiveness of young editors and proofreaders, and create a reading culture in society are considered.

Keywords: publishing house, independent publishing houses, children's literature, aesthetic education, budget

Кіріспе. Адамның балалық шағы оның бүкіл саналы ғұмырына негіз болып, таным-түсінігін, тұлғалығын қалыптастыруда маңызды рөл атқарады. Ақпарат пен технология заманында қазіргі жас өскіннің таным-түсінігі смартфонның тетіктеріне байлаулы. Көңілі далада емес, смартфонда жүрген балаларды кітап оқуға баулу күннен күнге өзекті боп барады. Тұлғаны тәрбиелейтін ең керемет құрал кітап болса, осы орайда бүлдіршінге әлеуметтік өмір мен рухани әлемді танытатын, сана-сезімін оятып, когнитивті дамуын қамтамасыз ететін, гуманизмге тәрбиелейтін сала – балалар әдебиеті. Балалар әдебиеті көркем образдардың нақтылығымен, шынайы өмірден алынғандығымен, айтылып отырған оқиғадағы лиризммен, адам характерін суреттеу өзгешеліктерімен, тілінің жеңіл, көркем әрі нақты болуымен, баланың бойындағы талғампаздық, байқағыштық, эстетикалық қабілеттерін арттыра түсуімен, мазмұны мен идеясы балалардың белсенділігін арттырып, өз өмірінің жарқын болашағын тануға, толықтай тұлға болып қалыптасуына себепкер болуымен ерекшеленеді. Қоғамда балалар кітабы нарықта жоқтың қасы деген пікір қалыптасқан. Шындығында, соңғы жылдары баспагерлік әдеп пен талап елімізде жолға қойылып, балалар

әдебиетіне мемлекет тарапынан қолдау көрсетіліп, өз алдына тәуелсіз жас баспалар да құрылып, үздіксіз жұмыстар атқарылуда.

Әдістеме. Мемлекет тарапынан балалар әдебиетіне арнайы көңіл бөлініп, 2021 жылды «Балалар әдебиеті жылы», 2022 жылды «Балалар жылы» деп атаған болатын. Осындай мемлекеттік бағдарламалар арқылы баспалардан бірнеше кітаптар басылып шыққан. Атамұра баспасынан «Қазіргі қазақ балалар поэзиясының антологиясы», «Қазіргі қазақ балалар әңгімелерінің антологиясы» атты тәуелсіздік кезеңінен жинақталған поэзиялық, прозалық антология жарыққа шықты. Сонымен қатар Байбота Қошым-Ноғайдың құрастыруымен 10 томдық балалар әдебиетінің антологиясы және «Жаңа заман ертегілері», «Қазақ балалар поэмасының антологиясы» шықты. «Таймас» баспасынан 2021 жылы «Жаңылтпаштар», «Алдар көсе», «Алпамыс батыр», Н.Ақыштың «Тау ішіндегі тауқымет», Сейфолла Оспанның «Қоңырау», Әлия Беркімбаеваның «Дәуіт атайдың ертегілері» т.б. кітаптар жарық көрді [1].

2023 жылдың күзінде Алматы қаласында өткен Kitap Fest фестивалінде «Атамұра» баспасы кітаптардың тұсауын кесті. Балалардың рухани тәрбиеленуіне үлес қосып жүрген Серік Қалиев құрастырған «Қазақ балалар поэзиясының антологиясы», «Қазақ балалар прозасының антологиясы» атты кітаптар оқырманға жол тартты. Автордың қазақы болмысты танытатын «Ұқыпты бала» кітабы да жарыққа шыққан [2].

Тәуелсіз баспаларға келер болсақ, қазақ баласының көзін ашып, санаға сәуле сыйлау ниетімен бас көтеріп, игі мақсатта жұмыс істеп жатқан «Steppe&World» баспа үйі, Tentek Publishing House, Фолиант, Мазмұндама баспалары бар. «Steppe&World» баспа үйі әлемнің үздік деген шығармаларын қазақ тіліне аударса, «QASYM» баспа үйі әлем және қазақ әдебиетінен классикалық шығармаларды сапалы, көз қызықтыратындай деңгейде басып шығарып, кітап нарығынан орын алып отыр. «Мазмұндама» баспасы әртүрлі жанрдағы кітаптарды шығаруды қолға алған. Оның ішінде көркем әдебиет те бар. Бұл баспалардан шығып жатқан кітаптардың жартысына жуығы – балаларға арналған кітаптар. Сол себепті балалар кітабы нарықта кездеспейді деген пікірден аулақ болу керек. Бұл әдеби қорымызда бар кітаптарды қайта шығарумен байланысты. Ал қазір балаларға арнап жаңадан шығарма жазып, оны баспаға берумен айналысып жатқан авторлардың саны азайғаны рас. Оған бірнеше себеп бар.

Нәтижелер. Балалар жаратылыстың көркем көріністерін, пейзажды шебер зерттеуді ұнатады, оған сүйсіне қарайды, оны өз айналасынан іздейді. Көркем әдебиеттегі жаратылыс суреттері олардың байқағыштық, талғампаздық қабілетін арттыра түседі. Пейзаждық сурет – эстетикалық тәрбиенің бір көрінісі. Эстетикалық тәрбие ақыл тәрбиесімен тығыз байланысты. Эстетикалық тәрбие адамгершілік тәрбиенің негізі. Баланың бойындағы талғампаздық, байқағыштық, қағілездік сынды қасиеттер эстетикалық мәнерден туындап отырады [3, 10].

Кітап мазмұнының арасына суреттерді қосу жас ерекшелігіне де байланысты. Мысалы, кішкентай балалар иллюстрациялары көп суреттерге қызығады. Халық ауыз әдебиетінің мысалы – ертегілерді баспаға шығарар болса, оның ішіне суреттерді, иллюстрацияларды міндетті түрде қосқан жөн. Мәселенің екінші жағы бар. Балалар кітабының эстетикалық талаптарға сай суреттерге толы болуы, мұқабасы қатты болуы тәуелсіз баспалар үшін тым қымбатқа түседі. Елімізде кітапты басып шығару қымбат. Басып шығаруға қажетті материалдар шетелден сатып алынады. Бюджеттің салмақты бөлігі кітап өнімдеріне жұмсалады. Қытай мен Ресейден қағаз алдырту, логистикалық, кедендік шығындар баспахана шығынын еселеп тұр. Баспагер Арман Әлменбеттің пікірінше, баспахана шығыны соңғы кезеңде үш есе көтерілген. Пандемия уақытында геосаяси факторлардың әсерінен баспаханалар шикізат табудан қиындыққа ұшыраған. Қағаз тапшылығы тек біздің елімізде емес, жалпы әлемде болған мәселе. Steppe and World баспа үйінің басшысы Раиса Қадыр Бразилияда ғана қағаз қымбаттамағанын айтады [4]. Жақсы кітап жақсы автордан ғана

шығады. Сондықтан авторға да қолдау көрсету өте маңызды. Балалар кітабының эстетикалық талаптарға сай безендірілген болуы үшін жақсы иллюстраторлардың да қызметі ауадай қажет. Балалар кітабында 20-30 сурет болса, оның құнына да әсер етпей қоймайды. Ал баспалардың қазіргі жағдайын ескерсек, олар авторларды қаржылық жағынан қолдай алмайды.

2000 жылдары балалар әдебиетіне келіп, «Кәусар», «Көбелек» секілді жинақтарын шығарған Серікбол Хасанның айтуынша, редактор таңдауға мүмкіндік жоқ, иллюстраторлардың еңбегі бағаланбайды, авторларға жоғары қаламақы берілмейді. Автордың мемлекеттік тапсырыспен «Фолиант» баспасынан 3000 таралыммен шыққан «Күшті бала» кітабын шығаруға 2 565 000 теңге бөлінген. Оның 10 пайызы ғана авторға қаламақы ретінде берілген [5]. Өзіндік қолтаңбасы бар, балалар әдебиетін дамытам деген авторларды мемлекет тарапынан қолдау қажет. Бүгінде қазақстандық баспагерлер үшін шикізат мәселесі өзекті болып отыр. Лайықты қолдау болмаса, баспа ісінің де алға жылжи қоюы екіталай. Автор, баспа, халық – барлығы бір-біріңсіз нәтиже көрсете алмайтын үлкен қоғам.

Талқылау. Балалар әдебиеті қамтитын тақырыбы, айтар ойы, сюжет желісі мен сөз қолданысы, көркем бейнені көрсетуі жағынан өзіндік ерекшеліктерге ие. Ш.Ахметовтың «Қазақ балалар әдебиеті тарихының очеркі» еңбегінде бала психологиясына зерттеу жасағанда, олардың ойлау, түсіну қабілеті әңгімеленіп отырған оқиғаның, көркем образдың нақтылығын, дәлдігін, әсіресе көрнектілігін, өз өмірінің айналасынан алынып отыруын қажет етеді деп көрсетеді [3, 10]. Tentek Publishing House баспасының негізін қалаушы және бас редакторы Малика Коханның да айтуынша, шынайы өмірге бағытталған шығармалар баспаның назарында. Жас ұрпақ өздері сияқты жастардың өмірімен, тыныс-тіршілігімен танысып, достасу, қиындықты жеңу, отбасында қарым-қатынас жасаудың жолдарын шығармалардан таба алулары керек [6]. Алайда бұл олардың қиял-ғажайып, фэнтэзи жанрынан біржолата бас тартып отырғанын білдірмейді. Редактор авторлардан келген қолжазбаның бәрін оқып көруге тырысатындарын айтады.

Баспаның негізін салған Малика Кохан баспаға ат қою үшін көп ойланған. Баспагердің айтуынша, бір қазақша өлең шумақтарынан «тентек жүрек, таза жүрек» деген сөздерді естіп, баланың бүкіл болмысын, тап-таза көңілін, аппақ ниетін, ой еркіндігін «тентек» деген сөзден артық басқа сөз жеткізе алмайтынын ұғынған.

«Тентек» баспа үйінің негізгі мақсаты – кітап сәресінде шетел әдебиетінің ғана емес, өз елімізде жазылып шығатын шығармалардың тұруына жағдай жасау. Тентек баспасының басты ерекшелігі – кітаптарды бірден екі тілде: қазақ және орыс тілдерінде басып шығаруы. Баспагердің айтуынша, ол халықтың кітаптарды бөлек-бөлек сатып алуын қаламаған. Бұл – үлкен артықшылық.

«Тентек» баспа үйі алғашқы кітабын Батырхан Шүкенов Фондымен бірге шығарды. «Знакомтесь, Батыр!» деп аталатын кітап еліміздің әйгілі тұлғалары мен қайраткерлері жайлы шығарылған кітаптар сериясының бастауында тұр. Одан бөлек Миша есімді баланың отбасылық мәселесін қамтитын Тоня Шипулинаның «Шыбын», Ақтаулық баланың басынан өткен шытырман оқиғаларынан көрініс беретін Нұрайна Сатпаеваның «Әлқаның күміс тұмары», Мәдина Баренованың «Майя», Tentek Jurek кітап сериясымен шығарылған Мәдина Баренова мен Айша Сырымбаеваның «Балалық шақ деген не?», Гүлшат Манаштың «Қыпқызыл әңгіме, қап-қара нүктелер» және Полина Качалинаның «Мои первые слова», Алматы қаласының әдемі, көз тартар жерлерін, көшелерін танытатын «Сәлем, Алматы!» гид-кітапшасы шыққан. Бұл шығармалардың барлығы дерлік талантты иллюстраторлардың жұмысы және шығармалардың көмегімен авторлар оқырмандарды жақсылыққа, ізгілікке бағыттап, өз-өздеріне адал болуға үндейді [6].

«Фолиант» баспасы да 2020-2021 жылдары шыққан балалар әдебиетінің ең үздік туындыларынан топтама жасаған болатын. Үздік шығармаларға М.Твеннің, А.Гриннің, А.Линдгреннің, Дж.Свифттің, Баянғали Әлімжановтың, Әлия Беркімбаеваның, т.б.

шығармалары кірген. Сұранысқа ие «Қазақ халық ертегілері» жинағына Керқұла атты Кендебай, Ер Төстік, алтын сақасын іздеген бала, Ай астындағы Айбарша сұлу мен Күн астындағы Күнікей қыз ертегісі кірген. Әлия Беркімбаева жазған «Дәуіт атайдың ертегілері» мен Тулин Көзікоғлудың «Арман керек адамға» шығармалары да көзге түседі [7].

Балалар әдебиетінің тілі ойнақы, жеңіл әрі көркем, мейлінше түсінікті, айқын, дәл, әсерлі болып отыруға тиісті. Пішін, жанр қанша өзгерсе де, балалар әдебиетіне қойылатын талаптар осындай. Бұрын жазылатын шығармалардың көпшілігі өлең түрінде жазылатын. Қазақтың қанына сіңген өленді сүю, ақындыққа жақындық лиро-эпостық жырларды, батырлар жырын тудырды, оны қоғам да жақсы қабылдап, ерекше құштарлықпен оқитын. Қазіргі таңда оқырмандар проза түрінде жазылған шығарманы жақсы қабылдайды. Мысалы, Саят Қамшыгердің батырлар жырын прозаға айналдыруы, орта ғасыр мұрасынан ойып орын алатын Ж.Баласағұнның «Құтты білігін» Бекарыс Нұримановтың қара сөзге айналдыруы қазіргі сұраныстан болса керек [5].

Жасөспірімдердің сұранысына келсек, олардың арасында ең танымал жанр – комикстер. Комикс, манга, хикаят сынды жанрлардың көпшілігі онлайн оқылатындықтан, оларды шығаратын арнайы баспалар көп кездеспейді. Khan Comics, Көп-Кем секілді баспалардың комикстері негізінен орыс тілінде басылып шығады. Khan Comics баспасы қазіргі таңда «Орда. Рождение хана», «Еркетай», «Жеті әлем» сынды комикстерді қазақ тілінде басып шығаруға дайындық үстінде [8]. Басты мақсат кітап оқуға баулу болса, форманы өзгерту, заман талабына сай әрекет етуді дұрыс деп санаймыз.

Қорытынды. Жоғарыда қарастырылған мәселелерге үңіле отырып, балалар әдебиетінің қазіргі жағдайы қалыпты деп бағалауға болады. Мемлекеттік тапсырыс арқылы да, тәуелсіз баспалар арқылы да кітаптар жарық көріп, кітап сөрелері бос қалып жатқан жоқ.

Біріншіден, қоғамдағы кітап оқу мәдениетін қалыптастыру керек. Ата-ана мен бала бір-бірінің айнасы. Ата-анасының қолынан кітап түспейтінін көрген баланың бойында кітапқа деген қызығушылық артары сөзсіз.

Екіншіден, баспа нарығына арнайы талаптар қойылуы керек. Өйткені, елімізде басқа елдің баспаларының үлесі көп. Кітап сөресіндегі қазақша әдеби кітаптардың үлесін арттыру жолында еңбек ету қажет. Кем дегенде сатылатын кітаптардың 50 пайызы қазақ тілінде болуы талап етілуі тиіс.

Үшіншіден, баспа ісін дамыту үшін бәсекеге қабілетті мамандар қажет. Мықты кадрлар тапшылығы – бар мәселе. Жақсы редакторлар мен корректорлар табу біліктілік пен дағдыға тікелей тәуелді. Жас мамандарды қолдап, баспа ісінің маңызымен таныстырып, арнайы біліктілікті арттыратын курстарға жіберіп, шетелдермен тәжірибе алмасу жүзеге асса, әдеби кітаптардың сапасы жаңа деңгейге көтерілер еді.

Төртіншіден, балаларға арналып шығарылатын туындыларға мемлекет міндетті түрде қолдау білдіруі қажет. Әсіресе, балалар әдебиетіне үлес қосатын авторларға ерекше жағдайлар жасалып, жақсы қаламақы төленбесе, жас жеткіншектердің кітап оқу мәдениетін қалыптастыру қиынның қиыны болмақ. Балалар әдебиетінің бағасы да қолжетімді болуына жағдай жасалуы тиіс.

Ең үздік шетел әдебиетін аудару, жас авторларға қолдау көрсету, жаңа баспа үйлерінің ашылуы, балалар әдебиетіне жаңа форма мен мазмұнның келуі, бәрі қазіргі баспа ісінде байқалып жатқан құбылыстар. Әр баспа үйінде корректура, редактура, аударма, басып шығару сынды процестер жүретіні белгілі. Соның ішінде маңыздысы – сол еңбектің нәтижесін таныту, яғни жарнамалау. Қазір жарнамасыз қоғамға танылу қиын. Сондықтан, баспа үйлеріне, баспаханаларға жарнама көбірек жасалуы керек. Бұл нарықта қазақ тілді кітаптар жоқ деген таптаурынды ойды бұзу үшін де, баспалар арасындағы бәсекеге қабілеттілікті арттыру үшін де, баспа ісіне жаңа дем беру үшін де негізгі кілт болмақ.

Балалар әдебиетін дамыту және оны басып шығару ісі қоғамның алдында тұратын өзекті мәселе болуы тиіс. Өйткені әдеби шығарма ғана жас буынның сана-сезімін оятуға,

адамгершілік құндылықтарды дәріптеуге, гуманизмге тәрбиелеуге қабілетті орасан зор күш. Өмірге икемді, өз қалауын танитын, еркіндік арқылы жаңа әлемді ашу мүмкіндігіне ие жас ұрпақты тұлға ретінде қалыптастыру үшін сапалы кітап сөрелерден табылуы қажет.

Пайдаланылған әдебиеттер тізімі:

1. Батыр Н. Баланы туғаннан бастап әдебиетке қызықтыра білу керек, 08.09.2022, [Электрондық ресурс]. Кіру режимі: https://adebiportal.kz/kz/news/view/balany-tugannan-bastap-adebietke-quzyqyra-bilu-kerek__24068.
2. «Атамұра» баспасы 17 кітаптың тұсауын кесті, 10.03.2023, [Электрондық ресурс]. Кіру режимі: <https://zanmedia.kz/zha-aly-tar/107829/>.
3. Ахметов Ш. Қазақ балалар әдебиеті тарихының очеркі. – Алматы, 1965. – 325 б.
4. Карқын К. Баспа нарығының бағыты қандай?, 27.06.2023, [Электрондық ресурс]. Кіру режимі: <https://aikyn.kz/252285/baspa-naryg-ynyn--bag-yty-k-anday>.
5. Сайтхүджа Т. Қазіргі балалар прозалық шығармаларды жақсы қабылдайды, 29.05.2023, [Электрондық ресурс]. Кіру режимі: <https://abai.kz/post/169515>.
6. Мейірман Л. Tentek баспа үйі бір жылда не бітірді?, 22.02.2023, [Электрондық ресурс]. Кіру режимі: <https://baribar.kz/204619/tentek-baspa-ji-bir-zhylda-ne-bitirdi/>.
7. Балаларға арналған қазақша үздік 10 кітаптың тізімі жарияланды, 08.02.2021, [Электрондық ресурс]. Кіру режимі: https://kaz.inform.kz/news/balalarga-arnalghan-kazaksha-uzdik-10-kitaptyn-tizimi-zhariyalandy_a3750668/.
8. <https://www.khancomics.kz/>.

References

1. Batyr N. Balany tuğannan bastap ädebiетke qyzyqyra bilu kerek, 08.09.2022, [Elektrondyq resurs]. Kіru rejimi: https://adebiportal.kz/kz/news/view/balany-tugannan-bastap-adebietke-qyz-yqyra-bilu-kerek__24068.
2. «Atamūra» baspasy 17 kitaptyñ tūsauyn kesti, 10.03.2023, [Elektrondyq resurs]. Kіru rejimi: <https://zanmedia.kz/zha-aly-tar/107829/>.
3. Ahmetov Ş. Qazaq balalar ädebieti tarihynıñ ocherki. – Almaty, 1965. – 325 b.
4. Karqyn K. Baspa naryğynıñ bağyты qandai?, 27.06.2023, [Elektrondyq resurs]. Kіru rejimi: <https://aikyn.kz/252285/baspa-naryg-ynyn--bag-yty-k-anday>.
5. Saithuja T. Qazırgı balalar prozalyq şyğarmalardy jaqsy qabyldaıdy, 29.05.2023, [Elektrondyq resurs]. Kіru rejimi: <https://abai.kz/post/169515>.
6. Meirman L. Tentek baspa üiі bir jylda ne bitirdi?, 22.02.2023, [Elektrondyq resurs]. Kіru rejimi: <https://baribar.kz/204619/tentek-baspa-ji-bir-zhylda-ne-bitirdi/>.
7. Balalarğa arnalğan qazaqşa üzdik 10 kitaptyñ tizimi jarıalandy, 08.02.2021, [Elektrondyq resurs]. Kіru rejimi: https://kaz.inform.kz/news/balalarga-arnalghan-kazaksha-uzdik-10-kitaptyn-tizimi-zhariyalandy_a3750668/.
8. <https://www.khancomics.kz/>.

БІЗДІҢ АВТОРЛАР

Егизбаева Назыкен Жаненовна – Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті, филология ғылымдарының кандидаты, аға оқытушы, nazyken@mail.ru

Тәубеева Әлия Тәубеқызы – Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті, PhD докторант, nur-muba19@mail.ru

Елмуратова Саёра Абыллаевна – Ажинияз атындағы Нүкіс мемлекеттік педагогикалық институты, Нүкіс, Өзбекстан, филология ғылымдарының кандидаты, sayora_1981@mail.ru

Алламуратова Гулсанем Жалгасбаевна – Ажинияз атындағы Нүкіс мемлекеттік педагогикалық институты, Нүкіс, Өзбекстан, филология ғылымдарының кандидаты, доцент, gulsanem69@mail.ru

Есенова Қалбике Өмірбайқызы – Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университеті, филология ғылымдарының докторы, профессор, Kalbike_65@mail.ru

Мұратбаева Индира Сылқымбайқызы – Санкт-Петербург Гуманитарлық кәсіподақтар университеті Алматы филиалы, филология ғылымдарының кандидаты, доцент, Lashin 2030@mail.ru

Белобровцева Ирина Захаровна – Таллин университеті, Таллин, Эстония, филология ғылымдарының кандидаты, профессор

Костюхина Марина Сергеевна – А.И. Герцен атындағы Ресей мемлекеттік педагогикалық университеті, Санкт-Петербург, Ресей Федерациясы, ф.ғ.к., доцент, eakost@yandex.ru

Сатуова Жазира Талғатқызы – Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университеті, zhazirasatuova@gmail.com

Ибраева Айзат Дүйсенқызы – Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университеті, филология ғылымдарының кандидаты, аға оқытушы, ibraevaiazat@mail.ru

Табачникова, Ольга Марковна – Орталық Ланкашир университеті, Престон, Ұлыбритания, философия докторы (PhD), доцент, гуманитарлық ғылымдар, тілдер және жаһандық зерттеулер факультетінің орыстану кафедрасының меңгерушісі, otabachnikova@uclan.ac.uk

Жаңабекова Айман Әбділдақызы – А. Байтұрсынұлы атындағы тіл білімі институты, қолданбалы лингвистика бөлімінің меңгерушісі, филология ғылымдарының докторы, aiman_miras@mail.ru

Пірманова Күнсұлу Қамбарбекқызы – Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті, PhD студент, kunsulu.pirmanova@mail.ru

Жәңгірова Назерке Қосқыланқызы – Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университеті, 2-курс магистранты

Қалыбаева Қаламқас Сейдуллаевна – Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университеті, филология ғылымдарының докторы, профессор

Омарова Мөлдір Дауренбекқызы – Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті, Астана, магистрант, moldir.majit@mail.ru

Нуржанова Жайнаш Джумахметовна – Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті, Астана, педагогика ғылымдарының кандидаты, доцент м.а., znur73@mail.ru

Скляр-Кабрал Леонор – Санта-Катарина Федералды университеті, Бразилия, құрметті профессор, Leonorsc20@gmail.com

Сүйінова Гүлнәра Сейілбекқызы – Әлкей Марғұлан атындағы Павлодар педагогикалық университеті Гуманитарлық ғылымдар жоғары мектебінің профессоры, Павлодар, suynovags@teachers.ppu.edu.kz

Тряпельников Анатолий Викторович – Ресей халықтар достығы университеті, Ресей, atmos@tryapelnikov.ru

Яхненко Владимир Васильевич – М.В. Ломоносов атындағы Мәскеу мемлекеттік университеті, Ресей, yakhnenko_1950@mail.ru

НАШИ АВТОРЫ

- Егизбаева Назыкен Жаненовна** – Казахский национальный университет имени аль-Фараби, кандидат филологических наук, старший преподаватель, nazyken@mail.ru
- Тәубеева Әлия Тәубеқызы** – Казахский национальный университет имени аль-Фараби, докторант PhD, nur-muba19@mail.ru
- Елмуратова Саёра Абыллаевна** – Нукусский государственный педагогический институт имени Ажинияза, Нукус, Узбекистан, кандидат филологических наук, sayora_1981@mail.ru
- Алламуратова Гулсанем Жалгасбаевна** – Нукусский государственный педагогический институт имени Ажинияза, Нукус, Узбекистан, кандидат филологических наук, доцент, gulsanem69@mail.ru
- Есенова Калбике Умирбаевна** – Казахский национальный педагогический университет имени Абая, доктор филологических наук, профессор, Kalbike_65@mail.ru
- Муратбаева Индира Сылкымбаевна** – Алматинский филиал Санкт-Петербургского Гуманитарного университета профсоюзов, кандидат филологических наук, доцент, Lashin 2030@mail.ru
- Белобровцева Ирина Захаровна** – Таллинский университет, Таллин, Эстония, кандидат филологических наук, профессор
- Костюхина Марина Сергеевна** – Российский Государственный педагогический университет им. А.И. Герцена, Санкт-Петербург, Российская Федерация, к.ф.н., доцент, eakost@yandex.ru
- Сатуова Жазира Талгатовна** – Казахский национальный педагогический университет имени Абая, zhazirasatuova@gmail.com
- Ибраева Айзат Дуйсеновна** – Казахский национальный педагогический университет имени Абая, кандидат филологических наук, старший преподаватель, ibraevaiazat@mail.ru
- Табачникова, Ольга Марковна** – Университет Центрального Ланкашира, Престон, Великобритания, Доктор философии (PhD), доцент, заведующая кафедрой русистики на факультете гуманитарных наук, языков и глобальных исследований, otabachnikova@uclan.ac.uk
- Жанабекова Айман Абдильдаевна** – Институт языкознания имени А.Байтурсынова, заведующий отделом прикладной лингвистики, доктор филологических наук, aiman_miras@mail.ru
- Пірманова Күнсүлу Қамбарбекқызы** – Казахский национальный университет имени аль-Фараби, PhD студент, kunsulu.pirmanova@mail.ru
- Жәңгірова Назерке Қосқыланқызы** – Казахский национальный педагогический университет имени Абая, магистрант 2 курса
- Қалыбаева Қаламқас Сейдуллаевна** – Казахский национальный педагогический университет имени Абая, доктор филологических наук, профессор
- Омарова Мәдір Дауренбекқызы** – Евразийский национальный университет им. Л.Н. Гумилева, Астана, магистрант, moldir.majit@mail.ru
- Нуржанова Жайнаш Джумахметовна** – Евразийский национальный университет им. Л.Н. Гумилева, Астана, кандидат педагогических наук, и.о. доцента, znur73@mail.ru
- Скляр-Кабрал Леонор** – Федеральный университет Санта-Катарины, Бразилия, Почетный профессор, Leonorsc20@gmail.com
- Суюнова Гульнара Сейльбековна** – доктор филологических наук, профессор Высшей школы гуманитарных наук Павлодарского педагогического университета им. Әлкей Марғұлан, Павлодар, suynovags@teachers.ppu.edu.kz
- Тряпельников Анатолий Викторович** – Российский университет дружбы народов, Россия, atmos@tryapelnikov.ru
- Яхненко Владимир Васильевич** – Московский государственный университет имени М.В. Ломоносова, Россия, yakhnenko_1950@mail.ru

OUR AUTHORS

Yegizbayeva Nazyken – Kazakh State University named after Al-Farabi, Senior Lecturer, nazyken@mail.ru

Taubeyeva Aliya – Kazakh State University named after Al-Farabi, PhD doctoral student, nurmuba19@mail.ru

Elmuratova Saera – Nukus State Pedagogical Institute named after Azhiniyaz, Nukus, Uzbekistan, Candidate of Philological Sciences, sayora_1981@mail.ru

Allamuratova Gulsanem – Nukus State Pedagogical Institute named after Azhiniyaz, Nukus, Uzbekistan, Candidate of Philological Sciences, Associate Professor, gulsanem69@mail.ru

Yessenova Kalbike – Abai Kazakh National Pedagogical University, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Kalbike_65@mail.ru

Muratbayeva Indira – Almaty branch of the ST-Petersburg Humanitarian university of trade unions, Candidate of Philological Sciences, Associate Professor, Lashin2030@mail.ru

Belobrovtsseva Irina – Tallinn University, Tallinn, Estonia, Candidate of Philological Sciences, Professor

Kostyukhina Marina – The Herzen State Pedagogical University of Russia, St. Petersburg, Russian Federation, Ph.D., Associate Professor, eakost@yandex.ru

Satuova Zhazira – Abai Kazakh National Pedagogical University, zhazirasatuova@gmail.com

Ibraeva Aizat – Abai Kazakh National Pedagogical University, Candidate of Philological Sciences, senior lecturer, ibraevaizat@mail.ru

Tabachnikova Olga – University of Central Lancashire (UCLan), Preston, UK, PhD, Associate Professor, Head of Russian Studies at the School of Humanities, Language and Global Studies, otabachnikova@uclan.ac.uk

Zhanabekova Ayman – A. Baitursynov Institute of linguistics, Head of the Department of Applied Linguistics, Doctor of philology, aiman_miras@mail.ru

Pirmanova Kunsulu – Al-Farabi Kazakh National University, PhD student, kunsulu.Pirmanova@mail.ru

Zhangirova Nazerke – Abai Kazakh National Pedagogical University, 2nd year master student

Kalybayeva Kalamkas – Abai Kazakh National Pedagogical University, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Omarova Moldir – The L.N. Gumilyov Eurasian National University, Astana, master's degree student, moldir.majit@mail.ru

Nurzhanova Zhainash – The L.N. Gumilyov Eurasian National University", Astana, candidate of pedagogical sciences, acting associate professor, znur73@mail.ru

Sklar-Cabral Leonor – Federal University of Santa Catarina, Brazil, Honorary Professor, Leonorsc20@gmail.com

Suyunova Gulnara – doctor of philological sciences, professor of the Higher School of Humanities of the Pavlodar Pedagogical University Əlkey Margulan, Pavlodar, suynovags @teachers.ppu.edu.kz

Tryapelnikov Anatoly – Peoples' Friendship University of Russia, Russia, atmos@tryapelnikov.ru

Yakhnenko Vladimir – Moscow State University named after M.V. Lomonosov, Russia, yakhnenko_1950@mail.ru